

in nitorem, vel in umbrationem finiant. Debilitati, in diaphano interminato, terminentur. Hoc præterea radii admirabile habent, ut immota luce, unde emicant, et ipsi immoti permanent loco eodem. A quo nulla, vel propria, vel aliena vi, vel pelluntur, vel depelluntur. Nec loco opus habent ullo, neque ipsi res inde pellunt, aut loco dimovent, neque ipsi a rebus loco dimoventur. Mota vero luce, ipsi vel eam sequuntur, vel ab ea trahuntur. Abeunte luce, abeunte et ipsi. Idque momento. Moto diaphano, quod permeauerant, non sequuntur. Moto etiam opaco illuminato, in loco perstant. In quodcumque diaphanum inciderint, sive tenue ut aer, sive fluidum ut aqua; sive solidum ut crystallum, momento eodem, penetrant, illuminant, permeant, implent. At id variis modis. Nam si in rarum et uniforme incidant diaphanum, qualis æther est et aer, liberi, uniformesque et penetrant et permeant et in conos innumerabiles diffunduntur, et ad omnia diaphani puncta tum feruntur, tum latitudine ac longitudine sua, ea cuncta occupant: se seque in singulis explicant, ut in omnibus cerni possint; non aliter ac flammæ in universo, perque universum aerem conspiciuntur. Si vero in densius diaphanum, qualis aqua est incidant, debiliores fieri videntur. Quod et ex altis navium puppibus spectatur, obscuriores nempe fieri, quo subeunt profundius, et testantur urinantes ad fundum maris eos non ubique pertingere. Si vero in crystallum incidant, si crassa sint, vix videntur ea permeare. Sin autem in vitra hæc serratilia, quæ non admodum sint uniformia, pro varia eorum densitate, aut raritate varias etiam suas luces, per ea transfundunt. Quocumque vero ferantur, non nisi recti, rectaque feruntur, et iter suum pertendere non cessant. Et quo usque recta ipsa diaphana subire possunt, motum suum non sistunt, donec in obiectum incidant, quod subire nequeant, et in quo velfrangantur, sparganturque id quasi horrentes refugiant, et ab eo resiliant. Hæc autem opaca corpora sunt quæ diximus, Luna, nubes, terra, terreaque. Lunam quidem, et terrea non penetrant, nec permeant. Nubem vero si rara sit penetrant: si rarissima etiam permeant. Sed per eam partesque eius minutissimas, in particulas, et ipsi fracti, languidiusculi transeunt, et minus efficaces, minusque fulgentes, candore tamen suo, nubem candidam efficiunt. Densiores autem nubes, et quæ iam aquescit, desuper penetrant, albamque reddunt: media vero, inferiorque, nigra permanet, et in pluvias solvitur. Quod bis nobis contigit videre, in Cypri monte altissimo quem incolæ Trogodon appellant. Et in Tarraconensi, in monte, quem vocant Serratim. Itaque nubem radii subeuntes, sicuti ipsi fulgorem suum illi communicant, ita vicissim ipsi opacitatis suæ indui aliquid videntur, eaque infici, atque fœdari. Indeque in nubibus, et iris fit; et ipsæ variis coloribus colorantur, et dum id agunt, et patiuntur, fiuntque a se alii, et ex æquo cum opacis tum agere tum pati, colorem quem nubibus induunt induere, sumereque ipsi ab eis videntur, et aliis colorari ipsi visuntur tum nubium coloribus, tum etiam nostratibus, tum in opacis, tum in diaphanis corporibus.

Sæpe namque si diaphana sint colore infecta, ut vitra, radii ea pertranseuntes, eosdem colores, præter unum nigrum secum ferunt, puniceum, viridem, croceum, rubeum, aliosque, quia lucis sunt progenies. Nigrum vero respuunt, atque horrent, quia luci contrariæ opacitatis est proles. Eos vero quos ferunt, in diaphano ostentant; in opaco vero quod feriunt, non ostentant.

Sed magno miraculo nobis illudere habent volupe, ut scilicet a fonte procul digressi in diaphano lascivientes, inter se confundi videri volunt, et iterum in opaco, distinctissimi apparere. Sed quis credat, rem incorpoream hanc, et corporeis nubibus immisceri, et corporeas qualitates etiam præter colores, alias secum vehere? Calorem nempe, et corporum passiones pati, et flecti et frangi, et resilire, et quasi retro agi. Sed de coloribus, et calore, suis locis exactius, nunc passiones hasce peragamus. Eas veteres, et neoterici omnes tum philosophi, tum optici radiis accidere et cognoverunt et sunt fassi. Recentior vero quidam de Peripato, ea omnia negavit. Rationem addidit, quia hæc, corporum passiones sunt, radii vero, seu lumen ut ipse loquitur, (differentiam hanc quoque ignorans) corpora non sunt. Non possunt ergo ipsi, vel moveri, vel percutere, vel flecti, vel frangi, vel resilire. Sed id apparet tantum, dum per